

Tun puávtáh ráhtid taam ucâmuš já vuolgâttid ton lahtosijd meid viermist www.kela.fi/asiointi
Lasetiäduh www.kela.fi/puoccampeivirutta
Tun puávtáh rekinistid suulân, ete mon ennuv tun finniih hiädu www.kela.fi/laskurit

Teevdi ucâmuš huolâlávť já visásmit, ete puoh tárbuliuh lahtoseh láá mieli.
Jis mij tarbâšep lasetiäduid, te väldip tunjin ohtâvuodâ.
Tun puávtáh toimâttid ucâmuš já ton lahtosijd meid poostâ peht www.kela.fi/postiosoitteet

Tun puávtáh kojâdid lase mii puhelinpalvâlusâst www.kela.fi/palvelunumerot

- i** Jis tun jieuh lah ovdil uuccâm Kela hiäduid já tun lah varrim Suomân, te teevdi lasseen luámáttuv Y 77smn. Jis tun lah vylgimin olgoenâmáid, te teevdi lasseen luámáttuv Y 38 (kj. ravvuid luámáttuvâst).

Uuccâmäigi: 2 mánuppaje siste pargonavcâttesvuodâ/pargoost meddâlorroom älgimist.

1. Occee tiäduh

Persovntubdâldâh

Suhânommâ já ovdânommâ

Puhelinnummeer

Šledgâpostâčujottâs

- i** Čujottâstiäduid Kela uázžu aalmugtiätuvuáhâduvâst.

2. Tilinummeer

3. Ucâmuš

Mon torjuu tun uusah? Valjii oovťâ tãi mangâ muulsâiävtu.

- Puoccâmpeiviruudâ
 Uásipuoccâmpeiviruudâ
- YEL-tähidum irättejee peiviruudâ jiešvástâdâsäägist
 MYEL-tähidum Mela-puoccâmpeiviruudâ jiešvástâdâsäägist
- Njuámootavdâpeiviruudâ. Tun puávtáh moonnâđ sajan 11.
 Luovâtempeiviruudâ

4. Puoccâmäigi

Puoccâmäigi ____ . ____ . ____ – ____ . ____ . ____ (tuu puáccâm aalgâ räajist)

Lii-uv tuu pargonavcâttesvuodâ sujân täpitorme, áámmáttavdâ, jotolâhpärtti tãi rikosist šoddâm vaahâg?

- Ij Kale. Teevdi meid lahtosin orroo **Čielgiittâs täpitormeest.**

5. Čielgiittâš pargoost já toomâst

Valdâl, ete magareh tooimah tuu paargon kuleh.

Lah-uv tun lamaš tállán ovdil puáccám:

a. Päähluáážžon?

Jiem Kale; áámmát já tááláš pargo

Pargoadeleijei noomah

Pargokoskâvuotâ aalgij

Pargokoskâvuotâ nuuvâi

b. Irätteijee, eennâmviljâleijee tâi iälättâshárjutteijee?

Jiem Kale; jieijâš irättâš nommâ, irättâshäämi, toimâsyergi já Y-tubdâldâh

c. Pargottes pargo-occee PI-palvâlusâin?

Jiem Kale; mon áámmát pargo tun uusah?

d. Váldutoimâlâš uáppen?

Jiem Kale; kost?

e. Eres eellimtiileest?

Jiem Kale; mon pargo lah porgâm?

6. Puácuvuotâ tâi täpitorme vaikuttâš pargonaahcân

Valdâl, ete maht puácuvuotâ tâi váddu vaaigut tuu pargonaahcân.

7. Vajoidittemtárbu

Lah-uv savâstállâm vajoidittem táárbust tipšoo tuáhtaráin?

Jiem Kale; maid leppeđ sooppâm? Jis tun lah jo lamaš vajoiditmist, te muštâl ete maht tot olášui.

8. Puócuvuodâ puáduh

Finniih-uv puóccâmääigist päälhi?

Jiem

Kale.

Pargoadelejee almoot puóccâmääigi päälhi Kelan pargoadelejei ášástállámpalvulusâst, puátregisterist tai luámáttuváin Y 17 (Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta).

Tuu pargoadelejee nommâ já ohtâvuotâtiáduh

Finniih-uv tai uusah-uv puóccâmääigist sajanmáávsu tai iäláttuv olgoenâmjijn?

Jiem

Kale; maid já kost?

9. Puóccâmpeiviruodâ miarán vaiguttejee tiáduh

i Peiviruodâ meeri vuáđđud ihepuátun, mii rekinistoo 12 kalendermánuppajeest, moh láá lamaš ovdil peiviruttâvuogâdavuodâ älgim ovdiibeln orroo kalendermánuppaje. Peiviruodâ älgimääigi já ihepuádu tarkkumpaje kooskân pááca te 1 kalendermánuppaje, mon puáduh iä valduu huámášumán.

Kela finnee peiviruodâ mere várás tárbulijd pälkkitiáduid táválávt puátregisterist, tiáduid YEL- já MYEL-pargopuáduin iäláttâhlájádásáin sehe tiáduid hiáduin toi máksein. Luuvâ lase www.kela.fi/sairauspaivaraaha_maara

Finniih-uv peiviruodâin siämmáá ääigi omâhâštipšo tai peerâtipšo tipšopäälhi?

Jiem

Kale, tuáistáázân.

Kale, máksim juátkoo _____._____._____ räi.

Lah-uv tun lamaš tarkkumpaje ääigi YEL- tai MYEL-tähidum?

Jiem

Kale

Lah-uv finnim Mela-puóccâmpeiviruodâ tarkkumpaje ääigi?

Jiem

Kale. Lahte fáárun kopio puóccâmpeiviruttâmiárádásâst, mon lah finnim Melast.

Lah-uv tun finnim tarkkumpaje ääigi pargottesvuotâpeiviruodâ eres saajeest ko Kelast?

Jiem

Kale, máksim lii nuuhâm tarkkumpaje ääigi _____._____._____.

Kale, máksim juátkoo ain.

i Jis tun lah finnim tarkkumpaje ääigi pargottesvuotâpeiviruodâ eres saajeest ko Kelast, te almoot Lasetiáduh-saajeest taid aagijd, moi várás tot lii miedettum.

Mun uusâm peiviruodâ tarkkumpaje 3 majemuu kalendermánuppaje puádui vuáđuld, ko lam tarkkumpaje ääigi

valmâštum ámáttân já čodâldittám tođhos

lamaš čodâlditmin viärju- tai siiviilpalvulus

lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maŋa uásild tai ollásávt meddâl pargoelimist vuálá 3-ihásii párnáá päikkitipšo tiet

lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maŋa uásild tai ollásávt meddâl pargoelimist adoptiopárnáá päikkitipšo tiet

lamaš meddâl pargoost vuálá 16-ihásii pyeccee tai vädulii párnáá pyecceetiipšon uásálistem tiet (päikkitipšo tai pyecceetiipšo)

varrim olgoenâmjijn Suomân, jiemge lah lamaš Suomâst puócuvuotâtähidum ko lam lamaš olgoenâmjijn

i Toos lasseen váttuo, ete tarkkumpaje majemui 3 kalendermánuppaje puáduh láá 4-jn kiárdudmáin ucemustáá 20 % stuárráábeh ko oles 12 kalendermánuppaje vuáduid rekinistum ihepuátu.

10. Čielgiittâs uásiäigipargoost já päälhist. Teevdi tuše, jis uusah uásipuócuvuotâpeiviruodâ.

Päälhiuázžoo

i Olesäigipargoin uáivilduvvoo syergist táválávt heviittemnáál olesäigásii pargee fastâ pargoäigi.

Maggaar pargokoskâvuodâst tun lah?

Olesäigipargoost

Uásiäigipargoost

oovtâ pargoadelejee palvulusâst

maangâ pargoadelejee palvulusâst

Lahte mieldi pargoadelejein rahtum uásiäigipaargon kyeskee sopâmuš.

Sopâmušâst kalga itteed soppum pargoäigiornim já uásiäigipargo ääigist máksimnáál pälkki.

Irâttejee

Lah-uv porgâm olesäigipargo. Mun kepidâm pargo _____._____._____ – _____._____._____ koskâsii ääigi.

Muštâl, ete maht tun kepidah tuu pargo 40–60 %. Ovdâmerkân parga-uv kiinii eres uási tuu pargoin?

11. Njuámmootavdâpeiviruttâ. Teevdi tuše, jis tun uusah njuámmootavdâpeiviruudâ.

- Almoot täst áigáduv, moos tun lah finnim kieldâ tâi pyecceetipšopirráduv njuámmootaavdâin västidejee tuáhtár miärádâs pargoost meddâloromist, sierriimist tâi karanteenist.

Pargoost meddâlorroom äigi _____-_____-_____

Mun lam lamaš ollásávt meddâl pälkkipargoost irättâstooimâst

Mun lam lamaš uásild meddâl pargoost tâi porgâm eres pargo. Pargo-ornimeh kyeskih pälkkipaargon
 irättâstooimân

Moh ornimijd láá soppum?

Pargoadelejei/irättâsâi noomah já ohtâvuotâtiäduh

- Peiviruttâ meriduvoo tuodâlii tienâsmonâtem vuáduhd. Toomât Kelan pargoadelejjest finnim tiädu tienâsmoonâtmist tâi pivde tuu pargoadelejee toimâttid tom. Kela finnee tiädu YEL- já MYEL-pargopuádust njuolgist iälättâhlájádâsâst.

12. Lahtoseh

- Tuáhtártuodâštus A lii távjá kelijdejee uánihis puácuvuotâäigi čuujootmân, mutâ majemustáá 60 puocâmpeevi maŋa tuáhtárist kalga pivdeđ vuáduhii tuodâštus adai tuáhtárciálkkámuš B.

Puocâmpeiviruudâ máksim várás tarbâšuvoo 90 puocâmpeevi maŋa pargotiervâsvuodâhuolâttâs ciálkkámuš. Pivde ciálkkámuš tuu pargotiervâsvuodâtuáhtárist. Ciálkkámuš váttoo tuše pargokoskâvuodâst orroo peiviruudâ occein.

Pargoadelejee almottâs pargoadelejei ášástállâmpalvâlusâst, puáđuregisterist tâi Kela luámáttuvvâin Y 17 (Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta), jis tuu pargoadelejee máksá puocâmääigist päälhi.

Uásipuocâmpeiviruudâ várás tarbâšuvvojeh tiäduh pargoääigi keeppidmist jyehi pargoadelejjest, jis tust lii eenâb ko ohtâ uásiáigâsâš pargokoskâvuotâ.

Puocâmpeiviruttâ

- Tuáhtártuodâštus A
 Tuáhtárciálkkámuš B

Njuámmootavdâpeiviruttâ

- Kieldâ tâi pyecceetipšopirráduv njuámmootaavdâin västidejee tuáhtár miärádâs tâi tuáhtártuodâštus A pargoost meddâloromist, sierriimist tâi karanteenist.

Uásipuocâmpeiviruttâ

- Tuáhtárciálkkámuš B
 Pargoadelejein tevdum luámáttâh "Almottâs – Uásipuocâmpeiviruttâ" (SV 28smn) tâi uásiäigipaargon kyeskee sopâmuš, mast iteh västidejee tiäduh.

Luovâtempeiviruttâ

- Tuáhtártuodâštus A

Eres lahtoseh

Almoot, jis miinii lahtosijd toimâttuvoo maŋeláá

13. Lasetiäduh – Merkii numeráin, ete mon ucâmuš sajan tun čujottah.

- Lasetiäduh sierâ pápárist. Čäáli pápárân tuu noomâ já persovntubdâlduv.

14. Vuáláčaalâ

Mun tähidâm, ete muu tiäduh láá olmâ já mun almottâm, jis toh nubástuveh.

Päikki já äigi

Vuáláčaalâ

i Ko täpitorme tábáhtuvá, te sajanmáksuovdâsvástádâs puáhtá leđe táhádâsfinnoduvâst, jis koččámušâst lii ovdâmerkân pargotäpitorme tâi jotolâhpártti. Vuogâdnuotâ puocčampeiviruutân ij čielgâ, jis ij lah tiätu tast, ete lii-uv sajanmáksu vyerdimist meid monnii eres laavâ, ovdâmerkân pargotäpitorme- já áámmáttavdâlaavâ miel. Rijjätätuliih táhádâsah iä táválávt vaagut Kela puocčampeiviruutân.

1. Occee tiäduh

Persovntubdâldâh

Suhânommâ já ovdânommâ

Puhelinnummeer

Šledgâpostâčujottâs

i Čujottâstiäduid Kela finnee aalmugtiätuvuáhâduvâst.

2. Mon tiileest täpitorme, váddu tâi vaahâg lii tábáhtum

Luvvâ koččámušâid oovtâ häävild já västid puohháid kale/ij-muulsáivttoid. Västid meid lasekoččámušân, jis tuu valjim váátá tom. Čääli tárbulii valdâlem sajan 5.

a. Astoääigi

Ij Kale

b. Pargoost tâi pargomääđhist tâi tust epideh áámmáttaavdâ

Ij Kale

Jis tun västidih kale, te almoot, ete poorgah-uv

– jieijâd irättâsâst

Ij Kale

– pälkkipargoost tâi eennâmtuáluirätteijen

Ij Kale

c. Jotoluvâst

Ij Kale

Mii moottorvuájánijd tovâttij vaahâg? _____

Registernummeer, jis lii tiädust _____

d. Illáástem tâi eres rikkoos čuávumuššân

Ij Kale

Rikostahhee nommâ, jis lii tiädust _____

Lah-uv tun toohâm rikosalmottâs

Ij Kale; kuás _____

Poolislájádâs já päikkikodde _____

3. Täpitorme sajanmaksuovdâsvástádâs

Lah-uv uuccâm tâi finnim sajanmáávsu eres saajeest?

Ij Kale; kost (táhádâsfinnoduv nommâ)?

4. Täpitormeäigi

Almoot tábáhtus äigimuddo nuuvt tárkká ko máhđulâš

Peivimeeri _____

Tijmeäigi _____

Jis koččâmušâst lii áámmáttavdâ, te tárkkilist; maggaar já kuás já maht tot lii kavnáttum

5. Valdâl, ete mii tábáhtui já maht váddu šoodâi

Tievâsmit tiäđuid váádu šoddámist tâi vaahâg tábáhtuumeest. Maht tun lammâšuvvih já moh vááduh šoddii täpitorme mielđ? Mii tâi moh eres ääših vaiguttii?

6. Vuáláčaalâ

Päikki já äigi

Vuáláčaalâ

